

spis treści

Czasownik: Czas teraźniejszy	4-13
Czasownik: Czas przeszły. Tryb przypuszczający	14-27
Czasownik: Czas przyszły. Pary aspektowe	28-40
Czasownik: Tryb rozkazujący	41-47
Imiesłowy	48-51
Czasownik: Wszystkie formy	52-55
Rzeczownik: Mianownik l.m.	56-63
Rzeczownik: dopełniacz	64-69
Rzeczownik: Celownik	70-74
Rzeczownik: Biernik i Narzędnik	75-79
Rzeczownik: Miejscownik	80-84
Rzeczownik: Wołacz	85-87
Rzeczownik: Wszystkie przypadki	88-94
Przymiotnik: Odmiana i stopniowanie	95-101
Zaimek	102-108
Liczebnik	109-119
Wszystkie części mowy	120-125
Testy podsumowujące	126-135

Вступне слово

Пропонований збірник – це комплекс вправ і завдань зі словозміни.

Першочергове його завдання – сформувати системне уявлення про флексійну систему сучасної польської мови і вдосконалити навички відмінювання дієслів, іменників, прикметників, займенників і числівників. Додатково у посібнику актуалізуються питання поєднуваності слів (синтаксична грамотність), українсько-польського і польсько-українського перекладу, лексичного значення слова тощо. Інакше кажучи, усі морфологічні процеси розглядаються в контекстуальному оточенні: на тлі тексту, речення, значно рідше – словосполучення.

Матеріали для вправ і завдань – це, передусім, художні, публіцистичні і розмовні тексти, більшість з яких узято з Національного корпусу польської мови (nkjp.pl), а також з таких загальнодоступних інтернет-ресурсів, як culture.pl, gazeta.pl та ін. Уривки художніх творів, які використовуються у посібнику, презентують польську літературу XX і XXI століття. Серед авторів є як відомі персоналії (В. Гомбрович, К. І. Галчинський, С. Мрожек, Я. Корчак та ін.), так і маловідомі письменники-початківці. Критерій відбору максимально простий – показати різні варіанти реалізації сучасної польської мови (в тому числі наближені до розмовного стилю).

У посібнику не висвітлюються теоретичні аспекти граматики, однак на початку кожного розділу є приклади, які узагальнюють, систематизують і унаочнюють основні положення словозміни сучасної польської мови. Для повноцінного засвоєння матеріалу рекомендується додаткове опрацювання підручника з граматики (окремі бібліографічні позиції можна знайти у списку літератури).

Для студентів і учнів, які вивчають польську мову як іноземну

Czasownik:

czas teraźniejszy

Nazwij reguły albo zasady, które objaśniają alternacje/brak alternacji w tematach podanych czasowników. Także wskaż formy nieregularne (wyjątki) i tematy supletywne

I koniugacja

Codziennie **piję** wodę sodową – codziennie **pijesz** wodę sodową.

Piekę świeże bułki – **pieczesz** świeże bułki.

Jest mi smutno, dlatego **placę** – jest ci smutno, dlatego **placzesz**.

Podlizywać się nauczycielom – **podlizuję się** nauczycielom.

Wiozę rzeczy na targ – **wieziesz** rzeczy na targ.

Biorę udział w konferencji językoznawczej – **bierzesz** udział w konferencji językoznawczej.

Mogę to zrobić jak najszybciej – **możesz** to zrobić jak najszybciej.

Jechać autobusem – **jadę** autobusem.

II koniugacja

Chodzę na spacer każdego dnia – **chodzisz** na spacer każdego dnia.

Zwykle **śpię** do ósmej – zwykle **śpisz** do ósmej.

Pół godziny **stoję** na przystanku – pół godziny **stoisz** na przystanku.

Krzyczę na niego od rana – **krzyczysz** na niego od rana.

Noszę tylko lekkie torby – **nosisz** tylko lekkie torby.

Suszę swoje buty na ulicy – **suszysz** swoje buty na ulicy.

Wierzę w lepszą przyszłość – **wierzysz** w lepszą przyszłość.

III koniugacja

Marek **czyta** wspaniałą książkę – oni **czytają** wspaniałe książki.

IV koniugacja

Wiem o tym od dawna – oni **wiedzą** o tym od dawna.

Nie **umiem** pływać – Oni nie **umieją** pływać.

ĆWICZENIA SPRAWDZAJĄCE

1

Wstaw właściwą formę
czasownika (czas teraźniejszy)

I koniugacja

Ja (nieść) papiery.
Ty (nieść) tylko teczek.
Pracownicy (nieść) ciężkie pudełka.
Ja (gryźć) orzech.
Ty (gryźć) twardy herbatnik.
Pies (gryźć) kości.
Ja (móc) napisać tekst szybko.
Ty (móc) napisać tekst szybciej.
Studenci (móc) napisać tekst bez błędów.
Ja (piec) ciastka.
Ty (piec) chleb.
Babcia i dziadek (piec) drożdżówki.
Ja (kupować) cukierki.
Ty (kupować) słodycze.
Matka (kupować) lody.
Ja (pisywać) artykuły.
Ty (pisywać) opowiadania.
Sąsiad (pisywać) wiersze.
Ja (dawać) tylko trochę.
Ty (dawać) o wiele więcej.
Rodzice (dawać) wszystko.
Ja (rwać) kartkę.
Ty (rwać) gazetę.
Przyjaciółka (rwać) listy.
Ja (bić) mocno.
Ty (bić) słabo.
Chłopcy (bić) mocniej od ciebie.
Ja (sunąć) do domu.
Ty (sunąć) na dyskotekę.
Kasia (sunąć) do pracy.
Ja (biec) powolnie.
Ty (biec) szybko.
Sportowiec (biec) najszybciej.
Ja (czuć) ból w nogach.
Ty (czuć) strach.
Oni (czuć) podniecenie i zachwyty.
Ja (kłamać) rzadko.
Ty (kłamać) częściej niż ja.
Marcin (kłamać) prawie zawsze.
Ja (płakać) ze wstydu.

Ty (płakać) z radości.
Ania (płakać) ze strachu.
Ja (ciągnąć) torbę.
Ty (ciągnąć) walizę.
Wujek (ciągnąć) worek.
Ja (darować) ci uśmiech.
Ty (darować) pozytywne emocje.
Matka (darować) szczęście.
Ja (chorować) na zapalenie oskrzeli.
Ty (chorować) na anginę.
Basia (chorować) od tygodnia.

II koniugacja

Ja (robić) wszystko dobrze.
Ty (robić) jeszcze lepiej.
Marek (robić) źle.
Ja (tworzyć) obrazy.
Ty (tworzyć) ciekawe rzeźby.
Michał (tworzyć) same problemy.
Ja (prosić) o radę.
Ty (prosić) o pomoc.
Przyjaciele (prosić) o usługę.
Ja (krzyczeć) głośno.
Ty (krzyczeć) głośniej.
Ona nigdy nie (krzyczeć)
Ja (siedzieć) przy stole.
Ty (siedzieć) obok szafy.
Wy (siedzieć) na ławce.
Ja (spać) do szóstej.
Ty (spać) do południa.
Kot (spać) cały dzień.
Ja (mówić) do ciebie.
Ty (mówić) do mnie.
Sprzedawcy (mówić) do nas.
Ja (chodzić) pieszo.
Ty (chodzić) przez centrum.
Dziewczyny (chodzić) na zajęcia.
Ja (suszyć) obuwie.
Ty (suszyć) piżamę.
Ojciec (suszyć) grzyby.
Ja (jeździć) do szkoły.
Ty (jeździć) na uczelnię.
Ludzie (jeździć) na urlop.
Ja (wierzyć) tobie.
Ty nie (wierzyć) jej.
Oni (wierzyć) w przyszłość.